

ZRADA GENERÁLA RENNENKAMPFA

SLÁVA německého generála Ludendorffa jako stratega a vztup až k diktátorství v pravém slova smyslu byly výsledkem bitvy u Tannenbergu. Celé Německo pohlíželo na Ludendorffa jako nového Moltkeho a ostatní svět považoval jej za velkého vojenského genia. Obrácení porážky ve vítězství a ztracení silných ruských armád, povznesení předcházejících úspěchů a rozhodnutí k pochodu na Berlín, bylo výkonom, který oprávněně zdal se mu zapřísahati slávu.

Svět věřil v genia Ludendorffa a do nedávna Ludendorff sám teprve nyní přichází, aby naznačil, že nebyl to jeho genius, který dovedl tohoto úspěchu. Žádná velká strategie, nýbrž jen černá zrada ruského generála Rennenkampfa poskytla Ludendorffovi vítězství a uchránila Německo před vpádem od východu. Ludendorff o této věci píše asi následující:

Rennenkampff, postupuje od Němců do Východního Pruska, porazil německou obranu a obrátil linii při Mazurských jezerech od severu. Samsonov, který postupoval od jihu, porazil Němce na druhém konci linie při Mazurských jezerech a postupoval do zátylí sborů, které rychle ustupovaly od fronty Rennenkampfovy. Němci se připravovali k vyklizení celého Východního Pruska. Náhle Rennenkampff zastavil postup své armády o 400.000 mužích a zakopal se.

Ludendorff, uvědomiv se, ponechal toliko dvě brigády jízdy jako ochranu před velkou armádou Rennenkampfova a vrhl dva armádní sbory před tím poraženou protiboku armády Samsonovovy. Tím obrátil se zády proti armádě Rennenkampfové, která nalézala se toliko čtyřmi mil vzdálená. — Bylo by to bylo bývalo vyložené šílenství, kdyby Ludendorffovi nebylo známo, že Rennenkampff zastavil svůj postup.

Rennenkampff musel s určitostí vědět, jaká byla situace na jeho straně, neboť Ludendorff praví, že jízdecké patrole ruského vřídce pronikly do zátylí dvou jeho armádních sborů a učinily dodávání rozkazů jim obtížnějším. — "Zabývalo to úplně na Rennenkampffovi samotném," praví Ludendorff ve svých Pamětech, jež jsou právě uveřejňovány americkými listy. "Kdyby byl věděl, jak došlo k největšímu úspěchu u Gumbinnen a postupoval rychle, můj plán byl by býval naprosto neproveditelným. Rusové však nepostupovali."

Za takových okolností porážka Samsonovova byla téměř jistou. — Tento loyální ruský generál věděl toliko, že německá vojska byla poražena Rennenkampffem a bylo mu známo, že tento ruský generál významně se odvahou, účelností a dobrou strategií ve válce s Japonskem. Neměl žádných důvodů, aby očekával nebezpečí od východu. Mohl zcela oprávněně počítati s tím, že Rennenkampff posune svoji linii za jezera a bude chrániti jeho pravý bok, poněvadž postupil se svými sbory až za Allenstein a dále k řece Visle.

Ludendorff zahájil provádění svých plánů, jakoby dobře věděl, že Rennenkampff se nepohne. Měl — pravda, jisté obavy, poněvadž sám praví, že bylo jisté nebezpečí zmaření všech jeho plánů v posledním okamžiku. Ale Ludendorff nepoložil si otázku: Odvážil se Rennenkampff provésti svoji zradu až do konce? Nechtěl se tak: Dovolil mu to velkokníže Mikuláš, vrchní velitel ruských armád? Německý velitel patrně věděl, že Rennenkampff zradu svoji dokončil.

respondent časopisu New York World, který získal přístup k u-svědčujícím dokumentům, psal v srpnu roku 1918, že carevna každého dne seznamovala Hindenburga s polními plány ruskými. Tím způsobem "jezerní dědek," jak Hindenburg byl nazýván svými kolegy v Německu, věděl o každém pohybu ruských sborů téměř v tom okamžiku, kdy o něm rozhodnuto bylo ruským ústředním štábem. Korrespondent Worldu psal tehdy, že Rennenkampff, jehož bratr byl německým gubernátorem Toruně, byl jedním z hlavních agentů carevny. Byl to tento generál, který pomohl Němcům ku vítězství u Tannenbergu.

Rusko přilá posle poznalo čer-nou duši generála Rennenkampfa. Byla mu svěřena statečná armáda a uloženo bylo mu úkol, jehož splnění bylo mu záležitostí všek celého národa ruského a veškerých spojenců. Bylo mu důvěřováno, poněvadž se znamenitě osvědčil na bojištích v Mandsčurii, kde nejednokrát zmařil provedení japonských plánů. Rennenkampff nešel sice trestu, ale škoda, jeho zradou způsobená, tím se napraviti již nedala. Revoluční převrat zastihl tohoto generála ještě na svobodě, poněvadž carevna mu ublížiti nedala. Byl však mezi prvními, kteří vrzení byli do vězení a pro zradu země a národa, jenž zavázal se věrně sloužiti, byl na něm proveden ortel smrti.

Je možno říci, že porážka u Mazurských jezer, porážka zradou způsobená ve chvíli, kdy velké vítězství nalézalo se na dosah ruky, byla první ranou, jež otrásla duchem ruského vojska a celého národa. V širokých kružích ruských již po této porážce se prohlášovalo, že marné jsou všechny oběti na životech, že země je zaprodána a že většina těch, kdož stojí v čele národa a řídí jeho osudy, je v žoldu Německa. Tyto pověsti se rychle šířily a vyvolávaly malomyslnost. Víra, ve vítězství byla ofřevna a nedověřila jí obnoviti ani nová ruská vláda, jež ujal se řízení ruských věcí po svržení cara.

V lidu, ztratitím víry ve všechno na světě, lidu stokrát zrazeném a zaprodaném, nedala se obnoviti naděje, že všechny dosavadní oběti nevyzní na prázdno. — Zločina jeho víry v charakter veškerých předáků ruských zůstala i po převratu a proto bolševici měli tak snadnou práci v této zemi, jež již duše je nevyzpytatelná. — Klebba první porážky ruského vojska u jezer Mazurských byla mnohem strašnější, než sami vůdciové se domnívali. Zatím co zrada tato upevnila německou víru ve vítězství, zlomila úplně ducha ruského národa.

Ještě dnes, třebaže už řada měsíců uplynula od ruského převratu, není úplně znám rozsah zrady tehdejších vůdčích ruských činů. Celá řada předních ruských činovníků označena byla za zrádce, ale celá pravda nebyla odhalena. Tyto černé hříchy na národu páchané nemohly míti v Rusku jiných důsledků. Zle je, ztratili-li národ víru ve své vůdce.

Z Ludendorffových zápisků, kterým v Americe dělá se větší reklama nežli zasluhují, poněvadž leckde jedná se v nich toliko o blábolení pruského důstojníka, vychází na jevo, že Němci nechtěli se žádných prostředků, aby došli k vítězství. Nejednalo se jim o mužný zápas, jednalo se jim o imperialistické cíle, ku kterým chtěli dojiti třeba přes mrtvolu celých národů.

REBEL MEZI HABSBUKY

KATASTROFA druhdy mocného panovníckého domu Habsburků přinesla hluboký smutek do duší celé řady arcivévodů a arcivévodkyň, neboť znamenala pro ně konec povýšeného postavení a namnoze také ztrátu velikých a ničím nezasloužených příjmů. Byl však spouš jeden Habsburk, pro kterého katastrofa dynastie znamenala žádnou zvláštní ztrátu a kterému převrat v druhdy mocné monarchii dvojhavého orla ne-

Kaiserova polní kuchyně v Brooklynu.

Na obrázku našem spatřujeme poručíky Louis Dale Hoppe a Jamese Duncana, posléze jmenovaných stojících na polní kuchyni císaře Viléma, které bylo užíváno v poslední válce. Kuchyně tato byla dopravena do Brooklyna ze St. Nazaire ve Francii.

přinesl žádný zvláštní zármutek. Všechno výsad a hodnosti vzdal se dávno a žil ve Švýcarsku pod prostým občanským jménem Leopolda Woelflinga. Před sedmácti lety tento Woelfling byl rakouským arcivévodou Leopoldem Ferdinandom a o jeho odvážném rozhodnutí časopisy v té době mnoho psaly. Byl to jediný odvážnější rebel mezi Habsburky a v očích panovníckého dvora ve Vídni spíchal jeden z nejsmrtelejších hříchů proti tradicím dynastie, za který nikdy nemělo se mu dostati odpuštění.

Arcivévodovi byl vypovězeno ze země. Nikdy neměl se vrátiti na rakouskou půdu a nikdy neměl znovu navštívit místo, kde se zrodil a kde prožil léta chlapecká, město Solnohrad. Když vypukla válka, hlásil pryč se Woelfling do rakousko-uherské armády jako řadový voják. Starý rakouský císař František Josef odepřel však vyhověti jeho žádosti. Právě se, že Leopoldova matka, velkovévodkyně Toskánská, vrhla se na kolena před starým císařem, aby jej obměkčila, ale bez jakéhokoliv výsledku.

Dnes ovšem nic nestojí v cestě bývalému arcivévodovi, aby vrátil se do rodné země. Starý císař je již dávno mrtve a jeho říše rozpadla se v prach. Jeho nástupce, Karel, poslední panovník své dynastie, byl nucen hledati útulku v téže zemi, která před sedmácti lety rodu a na válečné noze byl nepřetržitě zvláště se starým císařem, obmezeným člověkem, který lpěl na zastaralých řádech, maje za to, že to je jenom v zájmu dynastie.

Arcivévodovi přesazován byl z jedné posádky do druhé. Právě se, že vybírány byly pro něho nejhor-

ší posádky v námořní, že urazena marnost své vzpurny a přijde ku rozumu. Ale Leopold byl stále stejný. Zůstával hostejným ku svému postavení a vojenské vědě. Smýšlel svým mnoho se netajil a často přiváděl svoje nadřizené do značných rozpaků.

V roce 1902 Leopold Ferdinand ocel se v Přemyšlu v Hallé. Za nějakou dobu přikly do Vídně pověstí, že mladý arcivévodovi zamířoval se do slavné Vídeňské Víloňny Adamovičové, devoj multiversního profesora. Leopold objevoval se s dívkou ve veřejných místnostech, což bylo proti všem řádům panovnícké rodiny. Starý císař důrazně žádal Leopolda, aby se vzpamatoval, ale arcivévodovi odpověděl žádostí, aby bylo mu dovoleno Adamovičovou pojmouti za ženu. Žádost tato přirozeně byla zamítnuta a za nějakou dobu Leopold byl zbaven vojenského důstojenství.

Dne 10. prosince roku 1902 celá Evropa byla vzrušena zprávou o útěku korunní princezny saské, Leopoldovy sestry, z Drážďan. — Pod záminkou, že jede navštívit svého otce, přinesena odebrala se do Solnohradu, odkud pak ve společnosti svého bratra, přelaha do Ženevy. Slečna Adamovičová nalézala se v její družině a krátce po té přijel za nimi mladý Belgičan, André Girou, vychovatel dětí saské korunní princezny.

Dne 29. prosince bylo oznámeno, že arcivévodovi Leopold Ferdinand vzdal se své hodnosti a všech nároků na následnictví na rakousko-uherský trůn, získav aparáží v obnosu 200.000 franků. Přijal občanské jméno Leopold Woelfling a odebral se do Švýcarska, aby získal švýcarské občanství. — V červenci následujícího roku nechal se beze všech okázalostí oddati s Adamovičovou.

Po té velice mílo svět zvidal o Leopoldu Woelflingovi, ale za to více o jeho sestře Louise. Ale to je jiná historie. Za několik roků svět byl překvapen zprávou, že Leopold a jeho manželka, pro kterou vzdal se tak povýšeného postavení, nežijí společně. Rozvod následoval a v roce 1907 Woelfling oženil se s Louise Ritterovou, slavnou dekou bohatého měšťana z Potechkau ve Slezsku. Na to za krátko svět na Woelflinga dočista zapomněl. Bývalý arcivévodovi žil ve Švýcarsku tiše, neupadně, věnuje veškerý svůj čas četení a psaní. Pracoval na svých pamětech, které měly býti vydány tiskem po jeho smrti.

V minulých dnech švýcarské časopisy přinesly zprávy, že má v úmyslu vrátiti se do Rakouska a usaditi se v Solnohradě. Woelfling nalezne svoji zemi úplně změněnou. Snad jeho velká touha po domově, která vzmáhá se všech lidí v cizině činem, ukolí se, a za krátko vrátí se znovu do Švýcarska, kde si navykl žiti. Kdož ví, Zpráva o zamýšleném návratu do vlasti znovu vyvolala zájem o témež zapomenutého habsburského rebela a berlínské a švýcarské časopisy použily této příležitosti, aby pojednaly o druhdy senačních událostech ve spojení s Leopoldem a jeho sestrou Louise. Mohly tentokrát psati volněji. Berlínské čtenářstvo poprvé dočetlo se pravdy.

Ne "doutám", vyběř "vim". Jest mnoho lidí, které nemůžou uvěřit jen s myšlenkou: "Doutám, že mi to pomůže". Ale trpělivě nechtějí k jídlu, zácpou, bolestí hlavy, nervosou neb jinými potížemi, souvisícími s poruchami žaludku, a koupíte-li si Trinerovo Léčivé Hořké Víno, pak máte vědomí: "Vim, že mi tento lék pomůže." Vezměte případ krajana Alberta Havrdy, R. 2, Yeakum, Texas. Stonal 22 týdnů, a pochybovali již o něm, zda bude živ. Ale Trinerovo Léčivé Hořké Víno, jak nám sdělil 24. září, pomohlo mu opět na nohy. — Bolení v krku jest obecnou chorobou v podzimní době. Jakmile zpozorujete, že se Vám špatně polyká, kloktejte Trinerovým Antiputrinem, rozředěným teplou vodou, a výsledek Vás jistě překvapí. Tyto, jakož i jiné Trinerovy léky má Váš lékárník na skladě. Opatřte si je bez meškání. — Joseph Triner Company, 1333-43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Copyright, 1919, by Joseph Triner Co.) — Advertisement

asi 200 mil jižně od Moskvy. Právě studoval v Moskvě, kde opatroval si prostředky k životuji částečně malbou portrétů. Studia svá na universitě ale nedokončil a v roce 1898 věnoval se dráze literární.

Zprvu psával feuilletony do Moskevského Kurýra a bystrými svými črtami ihned upozornil na pozoruhodný svůj literární talent. — Maxim Gorkij sám se o něho velice zajímal a snažil se mu usnadniti vstup do literatury. Právě se, že Andrejev na literární dráhu se dostal nahodile. Po zanechání studií na moskevské universitě byl po nějakou dobu soudním zpravodajem a tu byl vyzván šéfredaktorem listu, aby napsal také něco po belletristickém přelhu. Andrejev napsal malou povídku a brzy po té následovaly jiné. První jeho knížka, vydaná v roce 1901, přijata byla kritikou velmi nadšeně a dosáhla nákladu 20.000, což na ruské poměry byla částka vysoká. Na všechny další jeho práce čekalo se nedočkavě a jedné jeho knihy prodalo se 18.000 výtisků za jediný den.

Založil svoji literární slávu hlavně drobnými povídkami, jejichž vydání nebylo svazků. Značnou pozornost vyvolala jeho povídka "Červený smích," jež byla ohnivým protestem proti válce. Většina jeho prací byla přeložena do různých jazyků. V češtině vyšly snad všechny jeho práce. Také v angličtině celá řada jeho prací byla vydána. Andrejev považován byl za jednoho z nejlepších "mladších" ruských spisovatelů a celá literární Evropa jevila o něho zájem.

Andrejev psal také pro divadlo. Z nejznámějších dramatických jeho prací jsou "K hvězdám," "Profesor Storierov," "Kateřina Ivanovna" a "Nezabijes." Posledním jeho dramatem je "Ten, který dostává políčky." Za války mnoho zpráv o Andrejevovi nedoeházelo, stejně jako ne o jiných spisovatelích, kteří spolu s ním v posledním desetiletí před válkou upoutali pozornost Evropy. Jenom o Gorkém svět dovidal se častěji, poněvadž Gorkij zajímal se více o politické události a hrál jistou úlohu i za bolševického převratu. Nyní táhne s bolševiky, pro které vydává velkou anthologii světové literatury.

Dobře pro nemluvné. — "Náš nejmladší syn, jenž jest nyní šestnácti roků star," píše p. Christian Christenson z Mukilteo, Wash., když byl ještě nemluvnětem, ponež několik měsíců star, trpěl nějakou žaludeční chorobou, od níž mu lékař nemohl pomoci. Na to rozhodli jsme se zkusiti Dra. Petra Hoboka, a netrvalo to dlouho, že byl úplně zdravý." Tento starý bylinný prostředek jest nyní nejoblíbenějším lékem rodinným, poněvadž se ukázal stejně působivým pro mladé a staré. Není to lékárnický lék. Píšte na Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill. — Advertisement

LEONID ANDREJEV ZEMREL

LEONID ANDREJEV, známý ruský spisovatel, který nazýván byl ruským Maeterlinckem, je mrtve. Dle kabelové zprávy z Finska, stal se obětí bolševiků, zemřel. Dle kabelové zprávy z rou uhnal si z rozčilení při výbuchu bomby. Žil v posledních letech v ústraní ve Terioki ve Finsku, asi třicet mil od Petrohradu. Posledním jeho slovem k světu byl plamenný apel o pomoc nešťastnému Rusku.

Andrejev sám považoval se za literárního žáka Maxima Gorkého a stejně jako jeho učitel měl neutěšitelnou protibíd. Trikrát se pokusil o sebevraždu, ztratil víru v lepší úděl životní. Jako student na gymnasiu ztratil otce a od té doby nadošel mu těžký životní zápas. Narodil se v Orle dne 9. srpna roku 1871. Město Orel nalézá se

I bohatí donášejí si potraviny domů.

Zámožní lidé v Brookline, Mass., které patří k nejhobatšímu městu ve Spojených Státech, doeházejí do trhů, aby si zakoupili potraviny, jež si dovázejí domů ve svých automobilech.